

aan: Algemeen Bestuur/Verenigde Vergadering
Hoogheemraadschap Rijland

Leimuiden, 6 mei 2023

Betreft: beleidsinformatie recreatief medegebruik

De fysieke leefomgeving in ons land staat steeds verder onder druk. Een toenemende bevolkingsgrootte veroorzaakt meer ruimteclaims voor woningbouw, industrie en vervoer terwijl natuurgebiedsbeheerders hier en daar de recreatiedruk verminderen.

Daardoor dreigt de openbare ruimte voor sportieve recreatie aangetast te worden.

Ook U, als nieuw Waterschapsbestuur, kunt hierin een maatschappelijke functie vervullen.

Daarom willen wij u hierbij graag toelichten hoe de mogelijkheden voor de kleine watersport zoals recreatief kanovaren en suppen behouden, en zelfs uitgebreid kunnen worden.

ALGEMEEN

Kenmerken recreatieve kanosport

Ongemotoriseerd, kleinschalig, individualistisch, nauwelijks waterverplaatsing waardoor het ecosysteem verwaarloosbaar belast wordt: dat zijn onze kenmerken. Daardoor kan ook in kwetsbare gebieden extensieve, individuele kanovaart worden toegestaan.

Veel beleids-, civieltechnische- en achtergrondinformatie vindt u in ons rapport *Kanovaarwegen in Nederland*; rechtenvrij te downloaden.

Recreatief medegebruik.

Het recreatieve medegebruik van oppervlaktewater behoort/behoorde niet tot de kernopdrachten van een waterschap. De laatste jaren nemen de meeste waterschappen toch dit item serieus mee in hun planvorming en beheer, overeenkomstig de richtlijnen van de Nationale Omgevingsvisie (zoveel mogelijk koppelingen realiseren met/tussen uiteenlopende maatschappelijke effecten).

Daarom dringen wij erop aan, dat één van uw bestuurders het recreatief medegebruik in de portefeuille heeft of krijgt.

Een speerpunt daarbij kan zijn, om “onderliggend” klein oppervlaktewater dat geschikt is voor de kleine watersport, een juridisch-geborgde mede-functionaliteit *vaarwater* te geven.

Ontwikkeling ongemotoriseerde waterrecreatie

Er is een verband tussen omgevingsbewustzijn en kleinschalige, toegankelijke sportieve recreatie: in de jaren 80 scoorde “de” natuurbeleving (actief en passief) relatief hoog. Rond 2000 zien we een kentering van natuurbeleving naar luxe recreatievormen, maar thans weer een verhoogd milieubewustzijn. Daardoor groeit de belangstelling voor recreatief kanovaren weer zeer sterk.

Naast de bij de kanobond TKBN en het Watersportverbond aangesloten kanovaarders zijn er enkele honderdduizenden ongeorganiseerde recreatieve kanoërs. Die laatste groep vaart hoofdzakelijk in de omgeving van de woonplaats, waardoor verder gelegen natuurgebieden nauwelijks door hen bezocht worden.

PLANVORMING EN UITVOERING

Robuust waterbeheer

Door verstedelijking en klimaatwijziging zullen er steeds meer nieuwe overloop / waterbergingen aangelegd moeten worden.

Wij pleiten met nadruk om hierbij de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie te volgen, waarin wordt gesteld dat bij landinrichting zoveel mogelijk een meervoudig effect (koppelingen) bereikt moet worden. Concreet in dit geval: primair waterberging, secundair natuur, waterrecreatie, oeverrecreatie.

Alle nieuw aan te leggen oppervlaktewateren moeten een vaarverbinding krijgen met het bestaande vaarnetwerk; een open verbinding, een (zelfbedienings)sluisje en/of een kano-overdraagplaats.

Alle bruggen moeten een doorvaarthoogte hebben, geschikt voor minimaal de kleinste categorie vaartuigen (cat.F, 1.00 meter minimaal; advies 1.25 meter).

Alle dammen moeten worden voorzien van een doorvaarbare duiker.

Kaderrichtlijn Water.

*** Sectionering**

De uitvoering van de KRW ligt grotendeels bij de waterschappen.

Regelmatig worden waterlopen in compartimenten verdeeld om (bij voorbeeld) doorstroming van voedselrijk water te verhinderen. Hierdoor wordt voor ons de doorvaart geblokkeerd.

Er zijn diverse technische oplossingen mogelijk; wij geven graag advies.

*** Aanleg natuurvriendelijke oevers**

Wij ondersteunen de aanleg van natuurvriendelijke oevers van harte. Als deze de uitvoeringsvorm echter uitgevoerd wordt als een losstaande beschoeiing op afstand van de eigenlijke oever met dichte rietkraag, kunnen kanovaarders, SUPpers en roeiers in geval van nood niet meer aanleggen of zwemmend op de oever kruipen. Een oplossing is om elke 1500 tot 2000 meter een kleine uitstapplaats op te nemen, die aan waterzijde rietvrij moet zijn. Ook hengelaars en (met enige aanpassing) overzwemmend grofwild profiteren daarvan.

Rijkswaterstaat adviseert om bij niet-toegankelijke oevers elke 150 meter een smalle, rietvrije uitrede aan te leggen, zodat (onvrijwillige) zwemmers de wal op kunnen kruipen.

*** Peilbesluiten en CO2 / verzakkingen**

Het is te verwachten dat een verhoging van het zomerpeil onontkoombaar wordt. Als u daartoe besluit, willen wij graag met u in overleg om de eventuele gevolgen te bezien van de in kanoroutes aanwezige kanosteigertjes die thans op 15 – 20 centimeter boven zomerpeil liggen. Ook de doorvaarbaarheid van duikers en bruggen moet worden gecontroleerd.

*** Brakwaterkeringen**

Door de steeds drogere zomers is verbrakking een probleem geworden. Daarom wordende laatste jaren tijdelijke of definitieve dammen aangebracht in relatief kleinere waterlopen.

In deze gevallen bepleiten wij met nadruk om doorvaarbare klepstuwten toe te passen.

*** Bij droogte: Opstuwing in stromend water**

Gedwongen door de drogere zomers besluiten waterschappen om beken en ander langzaamstromend water van nieuwe, relatief lage stuwtjes te voorzien. Recent is een drijvend kanoglijgootje ontwikkeld, waardoor kanovaart mogelijk blijft.

Bestuur Toeristische Kano Bond TKBN

Jan Eggens

portefeuillehouder belangenbehartiging

TKBN-regioconsulenten:

Albert Cool (Zuid-Holland)

René Paardekooper (Noord-Holland)